

A lelkiismeret

Időpont: 1952. március 30. Böjt 5. vasárnapja.

Alapige: Zsidók 9,11-15.

Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövendő javaknak főpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül, És nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve.

Mert ha a bakoknak és bikáknak a vére, meg a tehén hamva, a tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára: Mennyivel inkább Krisztusnak a vére, aki örökké való Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek: megtisztítja a ti lelkiismereteket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.

És ezért új szövetségnek a közbenjárója ő, hogy meghalván az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a hivatottak elnyerjék az örökkévaló örökségnek ígértét.

A lelkiismeretről szól a mai napra kirendelt ige.

1. Úgy tekint a lelkiismeretre, mint Isten drága ajándékára.

A kép, amelyet a szent író használ, a legnagyobb zsidó ünnep, az engesztelés ünnepe. Ezen az ünnepen mehetett be egy évben egyszer a főpap a szentek szentjébe az engesztelő áldozat bemutatására. Az engesztelő áldozat célja Isten felé a kiengesztelés, az ember felé a lelkiismeret megtisztítása s a lelki béke keresése. A szent író zsidó olvasói számára nem használhatott volna megragadóbb képet a lelkiismeret értékének kiemelésére, mint ezt, amelyben a nagy engesztelés ünnepének központi fénycsóvjába állítja be a lelkiismeretet.

A nagy engesztelési ünnep azonban csak képe annak, ami a Golgothán történt. A nagy engesztelés ünnepe ha egyszer volt is egy esztendőben, de évenként mégis megismétlődött, a golgothai áldozat azonban nem ismétlődő és nem ismételhető áldozat. Ami ott történt, csak egyszer történt a világtörténelemben. De egyszer s mindenkorra /12.v./ Az engesztelési ünnep nagy volt, de a golgothai áldozat a legeslegnagyobb. Ennek az egyetlen, a világtörténelem legnagyobb eseményének célja is a lelkiismeret megtisztítása volt. A szent író számunkra sem mondhatott volna nagyobbat a lelkiismeret értékéről, mint azt, hogy a lelkiismeret Istennek olyan drága, hogy megtisztításáért a Fiát adta kínos kereszthalálra.

Mi is hát tulajdonképpen a lelkiismeret?

Róma 2,14-15 szerint Isten a bűnbeesett emberiségnek azért ajándékozta a lelkiismeretet, mert nem akarta, hogy az ember a törvény teljes ismerete nélkül éljen a Sátánnak való kiszolgáltatottságban. A lelkiismeret lett az ember számára „önmaga törvénye”, mely vádolja és menteti őt. Ez a törvény tehát nem elv, nem erkölcsi tantétel, mely személytelenül egyszerűen van, hanem valaki, aki, mint bíró, figyelmeztet minden megmozdulását, véleményt mond arról, megvesztegethetetlenül vádol s elveszi nyugalmodat, vagy megfellebbezhetetlenül felment s külső viharok közt is belső békességet ad.

Aki hallgatott már valamikor a lelkiismeret intő szavára és nem tett meg valamit, amit különben megtett volna s később nyilvánvaló lett előtte, hogy milyen veszedelemtől szabadult meg ezáltal, az tudja, mily drága ajándéka Istennek a lelkiismeret. Annak sem kell sokat magyarázni a lelkiismeret drága voltáról, aki valamikor lelkiismerete indítására megtett

valamit, amit különben nem tett volna meg. Az is megtapasztalhatta, hogy a tanácsok tömkelegében az volt a helyes tanács, amit a lelkiismeret adott neki. A gyakorlat bontakoztatja ki a lelkiismeret értékét s ajándékoz meg a lelkiismeret békességének csodálatos ajándékával.

Isten drága ajándékának tartod-e te a lelkiismeretedet?

2. Az ember általában nem becsüli meg a lelkiismeretét.

Az ige szerint holt cselekedetekkel beszennyezi /14.v./ A lelkiismeretet Isten ajándékozta, az ember pedig megrontotta.

Az embernek kellemetlen a lelkiismeret. Állandó felügyeletét és ellenőrzését önkormányzati joga sérelmének érzi. Dolgaiba való beleszólását nem mentő akciónak látja, hanem értelmi gögijében okvetetlenkedésnek minősíti. Hogy elnémitsa, mozgósítja ellene – nem is gondolná hirtelenében az ember – a gondolatait. Róma 2,15 szerint a lelkiismeret és a gondolat egymást kölcsönösen vádolják vagy mentetetik. A lelkiismeret tanácsára a gondolkodás előveszi a maga ellenérveit. Józanság nélküli naivsággal vádolja a lelkiismeretet, mellyel szemben a számító észre kell hallgatni. Amikor pedig vádol a lelkiismeret, az emberi bűn védőügyvédjének szegődik s nem nyugszik addig, míg valami formulát nem talál a cselekedet helyességének indoklására és magyarázatára. Azt a régi közmondást, amely szerint a tett halála az okoskodás, ebben a vonatkozásban így is lehetne mondani: a lelkiismeret halála az okoskodás. Nem azt jelenti ez, hogy cselekedjünk meggondolatlanul, de figyelmeztet minket arra, hogy a sok töprengés nem tisztázza a helyzetet, hanem sokszor még a legvilágosabb dolgokat is elproblémásítja s hogy nem a logika a legfőbb és legjobb iránytű az élet tengerén.

Van azonban egy másik út is, amelyen az ember megrontja a lelkiismeretét. A holt cselekedetek, melyekről az ige beszél, a bűnök. Az emberi szívre, a lelkiismeretre ráakadó bűn-szennyréteg szintén ellensége a lelkiismeretnek. A visszatérő bűn csapást hagy maga után az emberben, mint a gyalogjárók a mezőn, a csapás pedig nemcsak megkönnyíti a járást, hanem vezet is. Minél többször követünk el egy bűnt, annál könnyebben követjük el újra és újra. Először harcolunk, kétségbeesetten tiltakozunk a kísértő ellen s csak azután adjuk meg magunkat. Utána szeretnénk fejünket a falba verni, hogy hogyan lehetünk ilyen meggondolatlanok. Szeretnők szemén köpni magunkat, hogyan lehetünk ilyen utolsók. Szégyelljük magunkat s úgy félünk Istentől, hogy szeretnénk bebújni egy egérlyukba is. Másodszor már rövidebb az ellenállási idő, kevesebb intenzitású az utórezgés. És ez így megy tovább. Végül már nem is látjuk olyan iszonyatosnak, amitől egykor úgy irtóztunk s úgy megszokjuk a szennyet, mintha sohse lettünk volna tiszták. A lelkiismeret szavára való nem hallgatás mindig süketebbekké tesz minket a lelkiismeret szavának meghallására. Az engedetlenség elnémítja a lelkiismeretet.

3. Isten ajándékozta a lelkiismeretet, az ember megrontja, beszennyezi, de Isten nem hagyja annyiban a dolgot. Isten megtisztítja a lelkiismeretet.

Isten ezt a megtisztító munkát az igével és a Krisztus vérével végzi.

Az ige életre kelti az elaltatott, elkábított lelkiismeretet. Tudatára ébreszt szennyes állapotunknak. Ezek az idők azok, amikor elkezdnek életre kelni a holt cselekedetek. Elkezdnek fájni a bűnök. Nem tudunk nem gondolni rájuk. Dáviddal együtt valljuk: „*Ismerem az én bűneimet és az én vétkem szüntelen előttem forog*”. (Zsolt 51,5) Azután

elkezdenek üldözni a bűnök. Utolérnek, földre tepernek, a kárhozattal rémítenek. Rettenetes reménytelenség, az elveszettség tudata lesz úrrá fölöttünk.

Ismered ezt az állapotot? Vagy talán épp most vagy benne? Emeld fel a fejedet! Ez pont az ellenkezőjét jelenti annak, amire gondolsz. Azt jelenti, hogy nem vagy elveszve. Isten elkezdte benned megtisztító munkáját.

Az ige alázattal elfogadott ítélete után jön a tisztító vér: Krisztus vére, mely minden szennyet lemos, minden vétket elfedez, melyben van bűneink bocsánata, lelkiismeretünk tisztasága, békességünk.

Megtisztított lelkiismereted van-e neked?

Isten bizonytal neked is szeretné megadni ezt az ajándékot. Ezért hirdetteti ma ezt az ígét. Ezért emlékeztet ez a böjti idő is Krisztus tisztító vérére. Ezért hozott el ma is téged Isten Szentlelke a templomba.

Csak azután azt el ne felejtsd, hogy Isten nem azért tisztít meg, hogy annál vakmerőbben menj azután a szennybe. Nem azért bocsátja meg a bűnt, hogy azután még szabadabban vétkezz, hanem azért tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy azután szolgáljunk az élő Istennek!

Ámen.